

РЕЦЕНЗИЯ

За преподавателската и научноизследователската дейност
на доц. д-р ТЕОДОРА РАДОЕВА ПЕТРОВА-ИВАНОВА

представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“
по 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (ЖУРНАЛИСТИКА –
ТЕЛЕВИЗИОННО ПРОГРАМИРАНЕ И ТЕЛЕВИЗИОННА СРЕДА)
на СУ „Св. Климент Охридски“ – ФАКУЛТЕТ ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВА
КОМУНИКАЦИЯ

от ПРОФ. д-р ВЕСЕЛИНА ЙОРДАНОВА ВЪЛКАНОВА
Факултет по журналистика и масова комуникация,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

1. Информация за конкурса

Конкурсът за професор в област на Висше образование 3. Социални, стопански и правни науки и в професионалното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – телевизионно програмиране и телевизионна среда), е обявен с решение на Факултетния съвет на Факултета по журналистика и масова комуникация по предложение на Катедрата по Комуникации и аудиовизуална продукция (Протокол № 07) на 16 април 2018 г. и след решение на Академичния съвет на Софийския университет от 18 април 2018 г. в съответствие с чл. 86, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ и чл. 29 „а“ от Закона

за развитие на академичния състав в Република България. Конкурсът е обявен в бр. 44 на Държавен Вестник от 29 май 2018 г.

Доц. г-р Теодора Радоева Петрова-Иванова е единственият кандидат в конкурса, тя е допусната до участие в него с решение на комисия по документите на 3 септември 2018 г.

2. ОБЩА ОЦЕНКА НА КАНДИДАТА

Г-жа Теодора Радоева Петрова-Иванова е магистър по „Журналистика“ на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ (1984 г.) и доктор по Философия – диплома на ВАК № 23795 от 09.10.1995 г., с дисертационен труд на тема „Сателитната телевизия в Европа“. От 2002 г. е доцент по Обществени комуникации и информационни науки – Телевизионно програмиране, в Катедрата „Радио и телевизия“ към Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Колегата има в професионалната си биография: редица специализации и обучение в чужбина – в Русия, Великобритания, Ирландия, Франция, Италия, Белгия и Португалия; работа в многонационални екипи по проекти на международни организации, фондации, неправителствени организации; била е оценител по програмите ФАР на Европейския съюз и „Леонардо да Винчи“ на Европейската комисия; експерт и оценител към МОН.

Между 1984 и 1996 г. Теодора Петрова е редактор, отговорен редактор и водещ в Българската национална телевизия и се занимава с подготовката и реализацията на телевизионни предавания, документални филми и забавни програми. Продължителната ѝ журналистическа практика и участие в редакционния екип на БНТ, заедно с организационната и

публикационната ѝ активност във водещата българска медия са източник журналистически опит, който допринася към медиините изследвания и научните трудове на доц. Петрова.

От 2002 г. доц. Петрова е на изборни длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ – ева мандата като заместник-декан, в момента тече вторият ѝ мандат като декан на ФЖМК.

Доц. г-р Теодора Петрова е специалист по телевизионно програмиране, нови медии, нови информационни технологии и комуникации; дигитални платформи и медиен съдържание.

3. Преподавателска дейност

Доц. г-р Теодора Петрова работи на основен трудов договор във Факултета по журналистика и масова комуникация от 1996 г., като първоначално заема длъжността асистент, последователно е избрана за старши и главен асистент в Катедрата „Радио и телевизия“. През 2002 г. е хабилитирана като доцент в катедрата.

Основните ѝ курсове са: „Програмиране в телевизията и телевизионна среда“, „Комуникативни умения (телевизия)“, „Нови медии“, „Организация на събития и първични рилейшънс кампании“, „Телевизионни жанрови“, „Електронни медии“, „Програмният телевизионен дизайн“. Колегата веди на английски език курсове в ОКС „Бакалавър“ и в ОКС „Магистър“, сред които: „Mass Communication Theories“, „Effective Communication and Audiovisual services“, „TV Programming and Media Landscape“, „New media“.

Участвала е с курсове в програмите на Варненския свободен университет и на Югозападния университет „Неофит Рилски“.

Колегата е гост лектор по програмата „Еразъм“ в: Белгия, Великобритания, Ирландия, Португалия, Австрия, Италия, Полша.

През годините доц. Петрова се утвърди като уважаван преподавател в полето на телевизионната комуникация и новите медии, публичната комуникация и журналистиката. Тя е търсен колега за експертизи и консултации, както от академичната общност, така и от студентите, за което говорят многобройните ѝ научни ръководства – както на дипломанти, така и на докторанти.

4. НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ, ПОСТИЖЕНИЯ И ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

Голямата дистанция на настоящата процедура от предишната хабилитация на кандидата ѝ позволява, въпреки тежките административни ангажименти, свързани със заеманите от нея ръководни длъжности – заместник-декан и декан на ФЖМК, да събере значителен обем от изследвания, участия в проекти, експертна дейност и публикации.

Доц. г-р Теодора Петрова е автор на редица научни публикации, сред които книги, десетки статии в научни списания и онлайн базирана специализирана научна периодика. Тематичните области са: комуникации, нови медии, медиийни практики, телевизионно програмиране и медийна среда.

За участие в конкурса доц. Петрова е предоставила общо: една монография; една глава от книга (на английски език), едно участие в речник, 21 статии в научни сборници, поредици, книги и специализирана периодика, от които 3 на английски език и една на руски език, участие в 14 научни проекти, 15 доклади пред научни конференции, форуми и събития.

Основният монографичен труд на кандидата: „**ТЕЛЕВИЗИОННАТА ПРОГРАМА КАТО ЧАСТ ОТ МЕДИЙНИТЕ АУДИОВИЗУАЛНИ УСЛУГИ**“ (2018 г.) е в общ обем от 190 страници и е посветена на изследване и анализ на безспорно актуални и важни проблематики, които при това остават немного разработени, като телевизионното програмиране и спецификата на телевизионната програма, нейните трансформации в условията на дигитализация и на мултиплатформено развитие.

Монографията е базирана на изданието на авторката „Телевизионната програма“ от 2002 г., което значително допълва и надгражда. Книгата въвежда в основните характеристики на телевизионните организации като производители на аудиовизуална продукция. Освен че дефинира понятия като „телевизионната програма“, „телевизионно програмиране“, „програмен менеджмънт“, „програмна телевизионна схема“ монографията анализира функциите на телевизионната програма; прави опит за някои типологизации в това професионално поле; детерминира типовете телевизионни оператори; очертава технологичните предпоставки, които заедно с медийната конвергенция променят профила на телевизионната среда; обобщава принципите на програмиране за обществения оператор и за комерсиална телевизия, както и спецификите на програмирането за кабелни, за сателитни мрежи и на регионалните телевизионни програми.

Телевизионната програма е гледана като „аудиовизуална услуга“, дори като „универсална обществена услуга“, като „правопораждащ фактор“, „юридически факт“ по смисъла на административната същност, отразени в българското законодателство. Акцентът към законодателството в областта на телевизията и към производството на телевизионните

програми отвежда изследването към развитието на регуляцията на електронните медии и към основните ѝ принципи, към европейското законодателство, към саморегулацията и корегулацията в областта на аудиовизуалните услуги и значението им за развитието на медиийната среда и за налагане на професионални ценности в медиийната система.

Монографията добавя информация, анализи и обобщения върху развитието на медиийната среда, телевизионния мениджмънт и програмиране, върху трансформацията от традиционни към нови, интерактивни журналистически форми и най-вече върху тяхната организация в органична и пълноценна програма.

В същото време в книгата не е загърбен и погледът към творческия процес – очертани са тенденции, направено е изследване и анализ на телевизионните програми – от спецификите на програмния проект през програмната концепция и телевизионната схема до визуалната идентичност, тук наречена „програмния телевизионен дизайн“ с елементи като цвет, графично и акустично лого, музикални мотиви и пр.

Книгата очевидно е резултат на дългогодишния професионален интерес на авторката, на изследователската и преподавателската дейност на доц. Петрова, на подчертана рефлексия към динамичното медиено поле, към телевизионната среда и нейните метаморфози от деветдесетте години на миналия век до днес. Монографията демонстрира широки познания по изследваните проблематики, сериозно проучване на специализирани източници, многоаспектен качествен анализ на явления, трансформации и процеси, които авторката детайлно познава.

В обобщение:

- с предложените типологизации и систематизации на Важни за българската телевизионна журналистика понятия и категории;
- с интердисциплинарната изследователска методология, която дава на монографията възможност за комплексен и пълноценен анализ върху избрания научен проблем;
- с Важния ракурс на българската и европейската правна рамка и с анализа на отраженията ѝ върху медиийните съдържания и подходи;
- с очертаните основни тенденции на средата и обобщенията, свързани с трансформациите на телевизионната програма в условията на конвергентна, цифровизирана и мултиплатформена среда;
- с изведените характеристики на доставчиците на аудиовизуални услуги според начина на разпространение и според покритието

монографията „**ТЕЛЕВИЗИОННАТА ПРОГРАМА КАТО ЧАСТ ОТ МЕДИЙНИТЕ АУДИО-ВИЗУАЛНИ УСЛУГИ**“ безспорно е крачка напред в българското медиазнание и в изследванията по телевизионна журналистика и комуникационен менеджмънт.

Пожелавам на доц. Петрова да разработи по-продължително линиите на развитие на съвременната телевизионна среда в едно напълно ново самостоятелно издание, което да се фокусира именно върху значителните комутации в програмата в светлината на динамичната бизнес среда и под-

Влиянието на мощната конкуренция в сектора, с изследване на позиционирането и менидждъмънта на съдържанията на обществени оператори в страните от Европейския съюз, а също и върху световните тенденции на телевизионните програми и мениджмънт при търговските оператори.

Студиите и статиите на доц. Петрова в научни сборници и специализирани продължаващи издания са посветени на актуални проблематики, ракурси на експертната за авторката зона – телевизионно програмиране, медийна среда, защита на личните данни и на личността в условията на новите информационни технологии, обществен достъп до институционална информация, образователни практики и медийна педагогика, нови информационни технологии и дигитална комуникационна среда, медии при кризи и конфликти, типове предавания в българския ефир и др.

Доказателство за отзивка на публикациите на колегата в професионалните и научните среди са цитиранията и позоваванията им в България и в чужбина.

5. Участия в проекти и научни форуми

Проектната дейност на доц. Петрова включва ръководство и работа по редица научноизследователски проекти по тематиката на конкурса, не само университетски и национални, а и с международно участие.

През годините тя е представила своите изследвания чрез участия с доклади, научни съобщения и презентации на десетки национални и международни научни форуми у нас и в чужбина, което я прави познат изследовател в избраното от нея научно поле.

Колегата е била рецензент на много научни проекти на колеги от университетската общност.

6. РЕЦЕНЗЕНТСКА И ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ, УЧАСТИЕ В НАУЧНИ МРЕЖИ

Доц. Петрова е търсен експерт и изследовател: тя е редактор на научни книги, научен рецензент е на редица научни монографии, сборници и учебници и статии, на дисертационни трудове, проекти и учебни програми, член на десетки научни журити по ЗРАС. Член е на международната редакционна колегия на индексираното научно списание NewMedia21.

Доц. Петрова е дългогодишен експерт в работни групи в Съвета на Европа – от 2004 до 2012 г., между 1998 и 2012 г. е член на Бюрото по масмедиите към Министерство на транспорта и съобщенията, експерт и член е на българската делегация в работни групи към Съвета на Европа; един мандат е заместник-председател на работна група към СЕ – между 2008 и 2012 г.

Членствата на доцент Петрова – в СБЖ; в Обществения съвет на БНР между 2006 и 2008 г. и от 2016 г. досега; в етичната комисия на печатните медиа между 2009 и 2014 г., на която е и председател; участията ѝ в журитата и комисии на НДК, по културни програми на Софийската община, в журналистически конкурси, в това число и на ЕК, и др. потвърждават експертния ѝ капацитет.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На база на цялостния анализ на преподавателската, проектната и на научноизследователската дейност на доц. Петрова – единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по

„Журналистика – телевизионно програмиране и телевизионна среда“ В професионалното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки, обявен от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, смятам, че доц. д-р Теодора Радева Петрова-Иванова отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Колегата има приноси в развитието на теорията и изследванията на практиките на телевизионната журналистика, медиите и комуникациите, като чрез преподавателската си работа със студенти от бакалавърските и магистърските програми на ФЖМК, с обучението на докторанти в експертния за нея терен, значително е съдействала за профилираното обучение на стомици специалисти по масмедиа и обществена комуникация.

Изтъкнатите допук резултати и постижения на доц. д-р Теодора Петрова в съвкупност ми дават основание да подкрепя нейната кандидатура за „професор“ по „Журналистика – телевизионно програмиране и телевизионна среда“ В професионалното направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

Рецензент:

проф. д-р Веселина Вълканова

26.09.2018 г.